

የወጪዎችና የትምህርት ቤት ግንኝነት፡- መሬታ እና ተቋጥ

σηζω· ολο· *

አህኔርተ ተናት፡ የጥናቱ አበዳ ወላማ በወለድችና በተምህርት በቶች መከከል
ያለውን ጉንኑናት መመርመር ነው፡፡ ተጠቃሚዎች በባህርዳር ከተማ በ1992 ዓ.ም. በ12
እንደኛ ዓይነት ትምህርት በቶች የሚያስተምሩ 211 መምህራንና በዘመኩ ትምህርት
በቶች የሚተማር/የሚማር በታማ እንዲት/እንደ ለሆነ ያለቸው በ17ቱ ቀበሌወች
ነዋሪ ሆኖ መምህር ያልሆነ 211 ወላይ ፍቃቃው፡፡ በመጠረቅ አማካይናት ለጥናቱ
እስራለን የሆነ መጣቃና ገዢው መረጃወች ተሰብሰቦዋል፡፡ በመረጃው ታንተና
መወረቻም በወለድችና በመምህራን መከከል ለለማናር ጉንኑናትና በተምህርት በተ
የወለድችና ተማትና በተመለከት በወለድችና በመምህራን መከከል በጥቅል
በስታትስቲክስ የነገድ (P>0.05) የግምት ለየነት አለመኖሩ ተያቄል፡፡ ይህን ወጪት
ግን ገዢው መረጃው በተወሉ መልካም በሆነ ድጋፍ እሳሰውም፡፡ በተምህርት በተ
ተማትና እንዲያደርጉ በማጠናበት ገዢ በዘመኩ ወላይ አምባታች ለለመሆናቸው
መምህራን በእሳዊናው ይለማማግለ፡፡ በተናጠል በተደረገው ታንተና ዝን በወለድችና
በመምህራን መከከል ለለማናር ጉንኑናትና ሁሉታም አምንታዊ ጉምት አላቸው፡፡
በተጨማሪም የወለድችና የመምህራን ጉንኑናት እስራለን ለለመሆኑ ሁሉታም
የሚፈጸምው የሰምምነት ነጥበች አልቸው፡፡ በተምህርት በቶ የወለድችና ተማትና
በተመለከት ዝን በወለድችና በመምህራን መከከል በስታትስቲክስ እሳተማማግ (P<0.05)
ለየነት ተንቃቄል፡፡ ከገዢው መረጃው በተገኘው ወጪት መወረት የወለድች ተማትና
እስራለን ለለመሆኑ ሁሉታም የሚፈጸማው-በቸው ነጥበች በጥናም፡፡ ተማትናው
በረዳቶችው በወለድች አምንታዊ ጉምት በጥናው፡፡ በመምህራን ዝን አለታዊ ጉምት
ነው ያለው፡፡ ተያቄ በጥያቄ ከተደረገው ታንተና ለመረዳት እንደተቋለው አምንታዊ
የሚመለከው የወለድች ጉምት በሆነም፡፡ በዝዢ ተያቄዎች ተዋጥና ወጪት
የተመዘገበበት ለለሆነ ወላይ ለተማትናው መል ድጋፍ አላቸው ለማለት
እያወደፍርም፡፡ ለለዘመኩ በጥናሁት በቶ የተወሉ የሚመለከውን የወለድችና
የተምህርት በቶች ጉንኑናት ወደ ተማሪው ማስረጃ ያስፈልጋል፡፡

መግለጫ

ՈԵԹՍԸՑԵ Ա-ՀՌ ԶՊԴՀ Հ-Ե ԹԿԳԸԸՎ-Դ ՀԵՒ ՈՒ ՈԵԹՍԸՑԵ ՈՒ
ՄԻՒՋԱ ՈՒԽ-Դ ԴՊԲ-Ն ՊՊԸԸԸԼՑԵ ԿՄ-Յ ՈՄՆՁ ԶՊԴՀ Հ-Ե ԹԿԳԸԸՎ
ՈՒ, ԴՊ ԵԹՍԸՑԵ Ո Ֆ-Յ ՄՊՄՍՀ-Դ ՄՆ Դ Տ-Ն ՔՊ ՈՒՄ Ճ-Յ
ՈՒՀ-Դ Փ-Ն ՈՒԽ ՄԸԸ ՈՒԽ-Դ Ա-ՀՌ ՊՊԸԸԸԼՑԵ Հ-Ե ԹԿԳԸԸՎ-Դ
ՈՒՀ-Դ ՔՊ-Ն ԵԹՍԸՑԵ-Դ ՈՄ-Ն Հ-Ե Հ-Ե ՊՊԸԸԸԼՑԵ Հ-Ե ԹԿԳԸԸՎ-Դ

*Հ Տ Ի Ը Թ Ա Վ Ա Հ Ա Յ Ա Տ

መ መጋቢት አዲስ ሪፖርት ተጨማሪ ስምምነት ተፈጸም በመስክር
በተተረሰባ ወተት ትዘጋጀዎች እና ፍቃድ መቻል፡፡

፫.፲.፩ (1980) እንደሚያስረዳው፡፡ ከልማካዊ በሆነው አውራር የተሞህርት መሬ
የመገኘችን ጥልቂ ጉባኤት አይፈልግም፡፡ በርካታ ትምህርት ቤቶችም ወገኘችን
ከማቅረብ ይልቀ፡ ማግለጫን ይመርማል፡፡ በዘመኑ የተነሱ ትምህርት ቤቶች
የመገኘችን ተማትና ለማንበበት የሚያደርግት ተረት በጣም ተንሸ የሚባል
መሆኑን በራሳ (1996) የሰነድበለ፡፡ መገኘች ለቃቄቃውን ወደተምህርት ቤት
ከላከ በኋላ መለያውን ይሳይነት የሚመጥና ለመምህራን ነው፡፡ ሆኖም አበረ
(1997) እንደሚያስረዳው፡፡ መገኘች ለቃቄቃውን ወደተምህርት ቤት
በማልከበት ገዢ በዘመኑ ተስፋዕችና ምክንያት አደጋው፡፡ ትምህርት ቤቶች
ለልቃቃቃው ትምህርት የተመቻች ሆኔታ እንዲሸጥና ይፈልጋለ፡ ለቃቄቃው
በተምህርታቸው ልቀዣ እንዲከበሩና አድጋፍትን እንዲያገኙ ይፈል፡፡ ይህ
የተለያየ ምክንያት ይሳይነት አውን እንዲሆን የንግድ ተማትና የሚጠረቀ
ስለመሆኑ የንግድ የአቶ የሚመጥና፡፡ መምህራንም በሆነ መራቻንና ለመስክር
ይፈጸመ በማል አምነት ከመገኘች ጥልቂ ጉባኤት ነፃ ሆኖም መሥራትን
እንደሚመርጠ በቃቄቃው (1995) የተተቀበው የዋሪ (1988) ጥናት
አመለካቸል፡፡ ይህ ጥናት የመገኘችና የመምህራን የንግድ መሠረት
እንደለለው ከማሳየቱም በተጨማሪ፡ የመገኘች ተማትና በመምህራንም ሆነ
በረማማችው በመገኘች ላይ ከቀተኛ ይለመፈጋቸት እንደሚሸጥና አረጋግጣለ፡፡
በላይ ይለቀ በላይ (1997) እንደሚያስረዳው፡ም በተምህርት ቤት የመገኘችን
ቻማትና በተመለከተ መምህራንና መገኘች ለማቸው የምታቸው/እይታቸው
(views) ይለያል፡፡ የመገኘች ተማትና ወጪት ያለው ሲለመሆኑ መምህራን
ምንጻይም በሆን ተጠማሪ አገኘው፡፡ መገኘችም በሆነ ለሳቸውን ከመምህራን
በታች ሃቁ አድርጋው ሲለማየየ በተምህርት ቤት ወሳኔዎች ላይ ነፃ ሆኖም
አይደተኞም፡፡ ሰህንም ለሆሉቱም ባለቤት በሆነው በተምህር ሰራተኞች ላይ ላይ
በ ስራ ትዘጋጀ አለመ ፊት ሰመሰኑ ለ፡፡

ሁመኖዊ በሆነው አስተሳሰቢ የንግድ በጣም አስፈላጊና መቻል የተባለው
የተምህርት ተከታዩ ሌንቀበቻ በተምህርት ቤቶችና በመገኘች መከተል
ተብብራዊ መሬን ማጠናከር እንዲሆን ሁለት ድህንት (ፖ.ለ.ዋ.ዳና ሳቶን 1997)
የስረዳለ፡፡ የዚህ ትብብር የመማር ማስተማኑን መሬ ወጪታማ
እንደሚያደርግው ለማንም የተሰጠ አይደለም፡፡ እንደናቅርቡ ማከና ይሰጣል
(1997) አገልግሎም፡ መገኘችና መምህራን የዚህ የሰማና የንግድ ለባለቤት
በተለያየ መገኘች ሲለልቃቃቃው ትምህርት ከመምህራን የበለጠ ይሳይነት
ስለለባቸው፡፡ ከመምህራን ይር መመከተር እንዲቻለ፡ መምህራን ሆኖም

በረታրም ከፍት ለብኑር ዘመኑ በለ:: የተምህርና ሥራ ትርጉም የሚ ለው-
ለው ተተማ የሚሰጥው የወሰድ ድጋፍ ሲጠመርበት እንደሆነ፣ መልቻችና
መምህራን የጋራ ግንባበ ለኖራቸው ይገባል::

ወሰድ የመማር ማስተማሩን ሂደት ደረጃ ሆኖ ከማየት፣ ወሰን ገበተው-
አበዳ ማኅ ለመወቱ ይገባል:: እንደበደሰ (1996) አገልግሎት በተለይም የዘመኑ
የተምህርና ሥራ ወጪታማኑት የሚመለከው የወሰድ ተሳትሪ ነው::
በመሆኑም በእንደ ወይም በለሳ ምክንያት ለፈጸቶች የሚማሩባቸውን
ተምህርና በቻቻ ገበተው የሚያውቀው የወሰድ ተካይ በዘመኑ ከፍተኛ
ትከራት የሚናው መሆኑን ታይኙና ሂንዳስ (1986) የጠቀሻቸው ባርከር ሌን
(1970)፣ ለይደተርና ካላፍት (1980) እና በይልስና (1984) ያስረዳለ::
በተምህርና በት የወሰድ ተሳትሪ በተማረዥች የተምህርና ወጪት ላይ
አምንታዊ ተቆዥ እንዲለው የተለየየ የምርምር ወነታች በዋቢነት ይጠ
ቀሚሉ:: ሂንዳስበን (1987) መቅመው ማካምበስ ወረዳለር (1997)
እንደማያስረዳቸት፣ የወሰድ ተሳትሪ የተማረዥችን ወጪት በከፍተኛ ደረጃ
የግሽሳለ:: ተመሳሳይ የተምህርና ደረጃና የሱ ከሳተው ተማረዥች መከከል፣
ወሰድቸው በተምህርና በት ተሳትሪ ያሳተው ተማረዥች፣ ወሰድቸው
ቻቻ ከማያደርግ የተምህርና ወጪት እንዲለመዘገበ የሂንዳስበን
ጥናት አረጋግጣል:: በተምህርና አመቱ መጨረሻ ላይ ከከፍል ወደከፍል
የልተባወኑ ተማረዥች ለይቀሩ በተምህርና በት የወሰድቸውን ድጋፍ
በማግኘታቸው በእሳንራማ ሁኔታ ከፍተኛ ለመተና መሽሻል እንደታየባቸው
ይኩዎ ጥናት አረጋግጣል:: በተጨማሪም በተምህርና በት የወሰድ ተሳትሪ
ተማረዥች ለማማሩባቸው ተምህርና በቻቻ አምንታዊ ጉምት እንዲኖራቸውና
የተሳለ የመማር ፍሳንተም እንዲያከለበት፣ እንዲለቻቸው ጥናቱ አማራቸል::
በበላሰና ይረዳ በለሰ (1997) የተጠቀሰው የካሚር (1984) ጥናትም የወሰድ
ንቀ ተሳትሪ በተምህርና በት ወሰተ ትርጉም ያለው ማህበራዊና ተምህርታዊ
ለው እንደማያመጣ በተመማሚያ ሁኔታ አረጋግጣል:: በ ሰ ነ በመምህራት
ነረቴ ለሽ በወሰ ተኋይ ለሰ መርበጥ በጥምህርና ለሽ መሽሻል ለ ሰ
ስለማርያል ባን ተ ወነታ የሚሰነድነት ለሽሁት ሰጥነል::

በመሆኑም ይርለማቻና ይሰተር (1997) እንደማያስረዳቸት፣ በተለይም በእንደኛ
ደረጃ ተምህርና በቻቻ የወሰድ ተሳትሪ አስፈላጊነት በእሳንራማ ሁኔታ
እያደገና እያነለበት መተቻል:: እንደከለከ (1981) አገልግሎት በተምህርና በት
ወሰተ የወሰድ ተሳትሪ መንገድ ለሳተና ይቻሳለ:: በወሰድ አውጻጥ፣ በድጋፍ
ሰሞነት፣ በመማረያ ማስተማረያ ከፍል ወሰተ ለይቀሩ ለመምህራን እንዲ
በማድረግ ወይም ለፈጸቶችን በበት አካባቢ እንደቻቻ መርቻት እንዲለባቸው

በመሰረተና ከሚሳተኞችው መከከል ተቀኑቸው ዓይነቶ:: በተመሳሳይ ሆኔታ ፌርድ ማረጋገጫ (1997) ወገዕች በትምህርት በት እቅድ አዎጣጥ ላይ ወሳኔ በመሰረተና አስተዳደሩዋ ይጋፍ በማድረግ፣ ሥርዓት ትምህርቱን በማንበብ ለቃቃቸውን በትምህርታቸው በማግኘት ሌሎች እንዲሸጻቸለ ያስፈልጋ:: ለለዘመኝ የትምህርት በት አስተዳደሩዋች የመማር ማስተማሩን ሥር ለማንበብ የወሰኑ እውቀት፣ ክሬልና ለምድ ከመጠቀም ወደፊት ማለት እንዲረለባቸው አርርዋል (1981) ያስተካበበለ:: የህክምና ባለሙያ ወገዕች ለምሳሌ ለለጠና አጠበበቸና ላይ ላይ የሰውነት አካላት እንዲሸጻቸለ እንዲሸጻቸለ እንዲያስተምሩ ለጠበዘዴ ይቻሉ:: ለለለቸው መሰከት እውቀት፣ ክሬልና ለምድ ያሳቸው ወገዕችም በተመሳሳይ ሆኔታ በየመያችው የሚኖራቸው አስተዋጽኦ ከማግኘት መግባት ይኖርበታል::

አርርዋል (1981) እንዲሸጻቸለዎች፣ ወገዕችና መምህራን በመተባበር ከስኅ ሁለቱም በጋራ ተጠቁማቸዋች ዓይነቶ:: ከመምህራን እንዲር ለምሳሌ የሚከተሉት ይጠቀማል::

- ከወሰኑ በርካታ መረጃዎችን ለማግኘትና ከዘመኝ እንዲር ተማሪዎችን መለያ በመለያ ለማውቅ ይቻላለ::
- ለለተማሪዎች የእለት ተእለት የትምህርት ሆኔታ ከወሰኑ የሚፈለገው ይቻላለ::
- ከመማርያ ክፍል ወጪ እንዲሰራቸው ለተማሪዎች የሚሰጠ የበት ሥራዎች በወሰኑ እንዲችግሯ ያደርጋለ::
- ለትምህርት በት የጥንቃቤና የሌሎም ቁሳቅሰ ይቻፍ ለማግኘት ይቻላለ::
- የተለያዩ እቅድዎችን ተግባራዋ ለማድረግና ተቀም ላይ ለማዋል ይቻላለ::

ከወሰኑ እንዲሸጻቸለ የሚገኘ ቅጥሎ ያለት መቀኙታቸዋች ይጠቀሳል::

- ለለልቃቸው የትምህርት ሆኔታ የተሳለ መረጃ ያገኘለ::
- ለመቀበትና ለለለቸው የትምህርት መማሪዎች ምን የህል ወጪ መመሪያ እንዲሰራቸው በቀሳለ የውጥለ::
- ለልቃቸው ላይ ታግሮች ከመደረሰቸው በፊት አስቀድመው መግኘቸውን በማውቅ መከተላል ይቻላለ::
- ትምህርት በቶች ለልቃቸው የሚመለቸውን የበት ሥራዎች ተገቢነትና ተከከለኛነት ለመግምገም ይቻላለ::

• ልደቃቃው ለማማናብቃው ትምህርት ቤቶች ምን ዓይነት ደንብ
መሰጠት እንዳለባቃው ይገባባል::

በዘመኑ መመረት ይጋበኝ (1995) እንደማረጃዎንበት፣ ወላደቻች በበታና
በተምህርት ቤት ገዢ አስፈላጊ የገኘነት መመረት መሆናቃውን መምህራን
መግዛዣዎን አለባቃው:: በቁጥሩ የመረጃ ምንጫዣቃቃው መሆናቃውን ከግምት
ቦማስተካት ወላደቻች ተንከራ ተሳተፍ እንዲኖራቃቃው መምህራን ለያጠረጋቃቃው
ይገባል:: ተማሪዎች በማቃቃው በማቃቃው ቤት ገዢ ለምሳሌ መምህራን ከቤታቃው
እኔ ሂደው በጠይቃቃው የወላደቻች የተምህርት ቤት ፍቅር እንደማጠወር
አጋርዋል (1981) ያስተካበሉ:: ከዚህ በተጨማሪ እንደገኝ በርሃው (1997)
አገልግሎት ወላደቻች ለላልቃቃቃው አስፈላጊ መረጃ እንዲሰጠ ወደተምህርት
በት እንዲመጠ በማጠናበት ገዢ መምህራን አስቀድመው ለላልቃቃቃው
የሚያውቀትኩና በትክክል የተገኘበትን በግልጽ ለኞገታቃው ይገባል::
ከወላደቻችም ተጨማሪ አስተያየት በመጠየቅ ለላጥማርቃች የተሳለ መረጃና
ግንዘብ ማግኘት ይችላል::

አበደ (1997) እንደማረጃዎንበት ይገባል:: መምህራን ለለተምህርቱ ዓለማ፣
ለለተማርቃች የመማር ሆኔታና የተምህርት እድገት ለወላደቻች በየጊዜው
ራሱርት በማድረግ የገኘነት ትምህርት ማጠናከር ይችላል:: በዘመኑ
የወላደቻችን የተምህርት ቤቱን ዓለማ የሚገባኝ የሚገልበት ፍሳሽት መጨመር
ይችላል:: የሁለተኛው የገኘነት ተንከራ ከሆነም የተማርቃች በረሰ የመተማሙን
ቃለጋ ይድርጋል:: የተምናደገ (1986) የፍት እንዲረጋገጣው የወላደቻችና
የተምህርት ቤት የገኘነት መጠናከር በማንኛውም መልከ የተማርቃችን
ተምህርት በማገልበት ለገዢ በጥም አስፈላጊ ነው::

ለማቁላል የዘመኑ የመማር ማስተማር ሂደት የወላደቻችን ተሳተፍ የግድ
አድርጋቃቃል:: ወላደቻች ከመምህራን የበለጠ ለላልቃቃቃው ትምህርት ልሳሽነት
ስላለባቃው:: ለላልቃቃቃው የተለየ ፍሳሽት፣ ምቻቻቻና ቃለጋ የሚሰጣቃቃው
መረጃዎች የመማር ማስተማሩን ሥራ በከፍተኛ ይረዳ ይጠናከራዋል::
በመሆኑም በተምህርቱ ሥራ ተማተፍ እንዲኖራቃቃው የሚሰረታዊ ከሆነ
ልደቃቃው ለተሳለ ወጪች የሚሰቀባቃቃውን በልሆነች ከተገኘበ በበታና
በተምህርት ቤት ተንከራ መመረት ይለው የገኘነት ለመመሥራት ይችላል
(ይጋበኝ 1995):: ይህን እንዲ እንዳቃው ከለላቃው ምን እንደማጠናቀ ወይም
የእንዳቃው ሥራ በለላቃው እንደት መታገን እንዳለበት ወይም የእንዳቃው
ማና ለለላቃው ሥራ አስፈላጊነቱ ምን ይህል እንደሆነ በግልጽ አለመረዳት
በወላደቻችና በመምህራን መካከል ተንከራ የመተጋገቢ የገኘነት አለመኖር ወኅ

የወካንድ መሆኑን የተደረገ የፌትህል (1986) ተቀት አረጋግጣል:: ጉንዘብ
በለለበት የንኩኑትን ማጠናከር ስለማይችል የጥናቱ ወጪት የወካንድታዊ
ይመለሳል::

Մ Պ ՊԵՐՄԱԿԵ համար հետ ԵՇ զայռագիր ՏՀԵԾ ՊՓՋ Դ
ՄԱՄՀՈ (1994) ԴԻՄՈՒՄԱՀԵՒԹՅ ԱՆԱԳՐԻ ՄասՀԵ ՈՊՀՀ
ԱՄ ՄՃՈՒ ԵՎՄԱԿԵԴ ԱԴԱՐՁԻ ԱՌԱԴԱՐՅԻ ԲՆԴՔ ՊԵՐՄԱԿԵ ԱԵ
ԻՄ ԹՐԴ ՊԹԱ ԽԱԼԻ համար ԱՅ ԴԻՖՔՄ ԱՄԴՊ
ՈՒ, Պ ԱՄԴ Դ ԱՃԱԳԱԴՐՈՒ ՈՄՄԻԴ ՈԱՍ Հ ԴԻՀՅՈՒԵԴ Դ ԸՆԴ
ԱՊՔԱԼ ՈԵՐՄԱԿԵ ԱԵ Ի՛ ՊԹԱ ՄԹՄԱ ՍՊԱԵՇ ՈՓՈԱ ՈՎՀ
Ի՛ ՊՓՈԱ ՊԹԱ ԵՎՄԱԿԵ ԽԱԼԻ համար ԱՅ Դ ԶԱՅՐԱԳԻՐ
ԴՄՀ Դ ԴՄ Դ Դ Դ Դ ՎՐ (2001) ՈԵՐՄԱԿԵ ԽԱ
ՊԹՄԱՀՈՐ ՊԴԼԵՐ ՊԹԱ Դ ՊԹՄԱՀՈՐ Դ ՊԴԼԵՐ
ՈՂ Ո ՀԻԼԵ ՏՀԵԾ ՄՈՒ Ց Դ ԼՈԵ ՈՊՎԱԴԵՇ ԶՊԼ Դ
ԶՄԹՄԱՀՈՐ ԶՊԼԵՐ ՀԻԼԵ ՊԴԼԵՐ Դ ՊԴԼԵՐ

እበባ በለሎች ክልሎች ትተማሰተዋለው፡ ለተምህር በ የ በ
ቦኅብስብ፡ መምህራት በመ የ እሱ ዓገር የ በማ መኑ በኋላ
አብዕስት ወሳኔ በሁት የአካ ማኑ የአብዕስ ተር ተ የረቡ ለአብዕስ በሙዕስት
ሥልጣት ለዋኑ፡ ሌ ፈ ወ ትተማ ባ ተመራማሪው ተ ቁጥጥል፡፡

- በመምህራንና በወላጊች መከከል ያለው ግንኝነት አዋጅታዊ/አለታዊ ነውን?
 - ወላጊች በተምህርት በቶች ሲለማቅረብው ተሳትሪ የመምህራን ብሔት/አይታ ማንኛሚስላል?
 - ወላጊች በተምህርት በቶች ሲለማቅረብው ተሳትሪ የራሳቸው ብሔት ማንድን ነው?
 - በወላጊችና በተምህርት በቶች መከከል ሲለማቅር የጋራ መተገኘ አበረ የመሥራት ግንኝነት እንቀፅት የሆነ ትግራቸው ማንድን ይችው?

2. የመሰረት ዘርፍ ቅጽ ተስተካክል-ሆነው እና ቅጽም (operational definition)

- ችግርናም፡- ስነ ቁጥር አንቀጽም ለ ሲ አለማ (ለቴምህርኬ ሲሆ) አብር በመተ ከ መሰራታዊ የካምና መተሳሳቢ ማለጥ ጽዑል፤

የኢትዮጵያ ከደ

የፍተኛ አለማውን ከግብር ለማድረሰለ የተከተለው የአመናን ስልት ገዢው ቅጽታዊ (descriptive - survey study) የምርምር ካይን ስሆን፣ በቅጽታዊ የተገኘትን መረጃዎች በመተገኘትን ይጠቀሳል፣ የተደረሰበበትን ማጠቃለያም የቀርባል::

TANZPFT

በባህር ዓር ከተማ አንድኛ ደረጃ ትምህርት በቶች የሚያስተምሩ መምሃራንና
በነፃህ ትምህርት በቶች የምትመገር/የሚመገር በየንሰ አንድት/አንድ ላይ
ያላቸው መምሃር ያልሆነ ወለደች ወሰኖም አሳ ወጥ የዘህ ጥናት ተጠቃሚ
ናታዎች፡፡ በባህር ዓር ከተማ የአንድኛ ደረጃ ትምህርት የሚያስተምሮው፡፡

የመንግሥት ትምህርት በተቋር ንዑስ ስት በኋላ ተመሪያ በተመዘገበ ተመርጓል፡፡ ሆኖም
የተምህርት በተቋር ስራውን ተመሪያ በተመዘገበ ተመርጓል፡፡ ሆኖም
የተምህርት በተቋር ስራውን ተመሪያ በተመዘገበ ተመርጓል፡፡ ሆኖም

መንጠረዥ 1፡ የተጠናቸውን በዘት በተምህርት በት

ተ.ቁ	የት/ቤት ስም	የተጠናቸው በዛት	ተ.ቁ	የት/ቤት ስም	የተጠናቸው በዛት
1	መርዕስ ደንግል	15	7	ድልታዊ	15
2	ፌ.ብ.ለ.	16	8	በአደጋባቻ	15
3	አው-ቃጥ ፍ.ፍ	15	9.	መሰከረም	16
4	ሽንብጥ	21	10.	ሳለን አበደ	19
5	መሬማ	22	11.	መጋቢት	28
6	ቁልቻል መሬዳ	23	12.	ሽም አበ	17

በተመሳሳይ ሁኔታ በባህር ዓር ከተማ 017፩ ቀበሌዎች ነዋሪ የሆኑ 211
ወልድ ቅጂ ክትትና መር (purposive sampling) አማካይነት በጥሩ
ተከትተዋል:: ስህን በምክት የሚከትት ለን ቅ የሚወሰዱ ወር መረጃ
ር ዘለሎና በተለግ ቁርብ ሆኖ (ወለ ፍ ለን ቅ በተመረጋገጫ ተምህርና በ ፍ⁵
በሽያጭ አትቃ/አት-ጥ ለ ስላ ወር መምህር ሰልሆኑ፣ መምህራት ለን ቅ
በተመረጋገጫ ተምህርና በ ፍ የሚሰነድና በሙሉ ወር) በሙሉ ወር
ቻው:: ማቅበሌው የተመረጋገጫ ተመጀመሪያ ብዛት ከምላ ጉዳል ተመሳሳይ
(በአብዛኛው በእኔና ቀበሌ 12) ሲሆን፣ ቀበሌ 03፣ 07፣ 09፣ 13፣ 15፣ 16፣
17 ዓን በእያንዳንዱ ቀበሌ 13 ተመጀመሪያ ተከትተዋል:: ተመጀመሪያ
በተመረጋገጫ በሁርዳር ይረዳርለት ተምህርት ፍ-ከ-ለት በበኩስ ተምህርት
ከፍል በ1992 ዓ.ም. በማታው ጥጋጋዬ የምርጫር የደረሰት አዋጅ
የተሰኞውን ከርስ በአጥቃው በማማግኘት 350 ተማሪዎች አማካይነት ነው::
ተማሪዎች በማግኘቱ ተመሳሳይ በመግንባጥ የእኔና ደረጃ ተምህርት
በቶች የምተማር/የማማግር በየኩስ አንዳት/እኔና ለሮ ያደረግውን መምህር
ያልሆነ ወልድ ቅጂ መዝግበው እንዲያመጠ በማግኘት ለማድረግ ለማድረግው መረጃ
እንዲበኩስ ያደረግው ተመጀመሪያ በማከትት ባ መር ሲሆ ተመርመዋል::

የመረጃ መሰብሰቢያ መሆኑ

የጥናቱን ዓላማ መመረት በማድረግ መረጃ እንዲያስተኞች የተመረጋገዥ የመረጃ መሰብሰቢያ መሆኑ የቃጥሩ መጠይቅ ነው:: መጠይቅ በወደቂቃቃና በተምህርት በቶች መከከል ያለትን ላይ ላይ መሰተዋዕች እንዲያሳይ በማረአ አላማ ተዘጋጀቸል:: በመጠይቅ መጣኝ (quantitative) መረጃ እንዲያስተኞች 30 ጥያቄዎች ተከተተዋል:: ከነበሱም መከከል 15፩: (2፣ 4፣ 5፣ 7፣ 8፣ 10፣ 11፣ 13፣ 16፣ 20፣ 21፣ 23፣ 26፣ 27፣ 29) የወደቂቃቃና የመምህራንን ማንኛነት በተመለከተ እንዳታው ስለሌላታው ያለቁዋን ማምት የሚለከ ሲሆን፣ 15፩: ይግሞ (1፣ 3፣ 6፣ 9፣ 12፣ 14፣ 15፣ 17፣ 18፣ 19፣ 22፣ 24፣ 25፣ 28፣ 30) በተምህርት በቶች የወደቂቃቃና ተገኘበ በተመለከተ ልማትው መረጃዎች መምህራን ምን ዓይነት ማምት እንዳገታው እንዳለከ የተዘጋጀ ዓቃቃው:: ከዚህ በተጨማሪ ተጠቃሚዎች የአንድኖች ይረዳ ተምህርትን በተመለከተ ማለው አስተያየታቸውን እንዲያስፈሩ የሚጋበባኝ ገለግ (qualitative) መረጃ የሚያስተኞች እንደ ነገ ጥያቄ ቅርጫል:: የዚህ ጥያቄ ዓላማ የወደቂቃቃና በተምህርት በት የመሳተፍ ፍልጋትና በዘመም ሌገድ የመምህራንን አምንታዊ/አለታዊ ማምት በተዘዋዋሪ መለከት ነው::

በመጠይቅ ከ30ወች ጥያቄዎች መከከል የተመለከተ ታይናና ሪፖርት (1986) የወደቂቃቃና የመምህራንን ማንኛነት ለማጥፊት ከዘጋጀቃው ጥያቄዎች አስፈላጊው ለመጥና ማቅረብ ተደርጋባቸው ለዘመም ጥናት እንዳለማው ሆነው በዚህ የተመለከ ሲሆን፣ ቅርጫዊ ይግሞ ጥናቱን በተመለከተ የተነበረ ተዘማሪ ድርሻናትን መመረት በማድረግ በአጥናው የተዘጋጀ ዓቃቃው::

በመጠይቅ የእያንዳንዱ ጥያቄ ምሳሽ የሚመለከው በአራት ነጥበ መለሰ መስቀዱት (scales) ነው:: አማራመቃቃው ከከፍተኛ ወደጋቀተኛ በጣም ስማማለሁ (4): እስማማለሁ (3) አላስማማም (2) እና በጣም አላስማማም (1) የሚለ የመልስ መወሰናት ነጥቦችን ይዘዋል:: አማራመው የመልስ መወሰናት ነጥበ በዘመም ቅድም ተከተል መመረት ተግባራዊ የሚያረጋው በአምንታ ለቀረበት ጥያቄዎች ሲሆን (3፣ 4፣ 5፣ 8፣ 9፣ 10፣ 12፣ 13፣ 21፣ 26) ነጥበ የሚመዘገበበት ተጠቃሚነት ነው:: ተጠቃሚነት ለምሳሌ ለ10ኛው ጥያቄ የመረጋገጥ 4ን በሆን በተገዛበውን የሚመዘገበበት ተጠቃሚነት ነጥበ 1 ነው::

ከነይ ለማሳየት እንደተሞከሬው መጠይቅ ከሌሎ ተመሳሳይ ጥናት በዚህ ከተዘማሪ ድርሻናት በአጥናው ከተዘጋጀ በቋሚ በሆኑ ተጠቃሚነት ተረጋግጧል::

ተግምጻማችል:: የተሰጠው የማኩስያ አስተያየቶችንም መሠረት በማድረግ ለመጨረሻ ገዢ በአጥቃው ተዘጋጀቷል:: ከዚያም በተጠናቸው ላይ ተብዝቶ ለመምህራን በ12 ትምህርት በታች ላይ መምህራን፣ ለመለጀች ይግባኝ በመረጃችው የእጥነው ተማሪዎች እማካይነት በሚያገኘው ወር 1992 ዓ.ም. ታደሰው ከአንድ ስምንት በቋላ ተሞልቶ ተመልከል::

የጥናቱ መረጃ ተሰብሰቦ አስፈላጊው ቅጂዎን የማድረግ ሲሆን ከተመራ በቋላ በመጀመሪያ የመጠረቅ አስተማማኝነት በ 'Cronbach alpha' ካተለያየ አቅማዊ ተስልቷል:: በዚህም መሠረት የመጠረቅ አጠቃላይ አስተማማኝነት $\alpha = 0.725$ ሲሆን፣ ለመምህራን $\alpha = 0.740$ እና ለመለጀች $\alpha = 0.713$ አስተማማኝነት ተመዝግበበታል:: በለን በከል ይግባኝ በመለጀችና ለመምህራን መከከል ስለማናር ማንኛነት የህሳቱን ማምት ለመለከት የተዘጋጀት 15 ትያቄዎች አጠቃላይ አስተማማኝነት $\alpha = 0.579$ ሲሆን፣ እነዚህ ትያቄዎች ለመምህራን በቋ ሁኔታ አስተማማኝነት ሲያስተምዝበ፣ ለመለጀች በቋ ይግባኝ $\alpha = 0.559$ አስመዝግበዋል:: እንዲሁም በትምህርት በታ የመለጀችን ተሳትሬ በተመለከት የመለጀችና የመምህራን ማምት ለመለከት የተዘጋጀት 15 ትያቄዎች አጠቃላይ አስተማማኝነት $\alpha = 0.579$ ሲሆን፣ እነዚህ ትያቄዎች ለመለጀች በቋ $\alpha = 0.592$ ፣ ለመምህራን ይግባኝ 0.559 አስተማማኝነት አሳይቷል::

የመረጃ አተኞችን ሲሆን

መጠረቅን መሠረት በማድረግ አስፈላጊው መረጃ ከተሰብሰቦ በቋላ የመረጃዎች አጠቃላይና ተናጠላዊ ንጽሕር በ 'two - tailed t - test' ተስልቷል:: ይህም የመምህራንና የመለጀችን የአመለካከት ልዩነት ለመፈተሽ የሚያገለገል ሲሆን ገዢ መረጃዎን ለመተንተኑ ማን ገዢው ተንተና ተማሪው ተደርጓል::

4. የጥናቱ ወጪት ተንተናና ማብራሪያ

በዚህ ክፍል የጥናቱ ወጪት ተንተና ማብራሪያ በቅርቡ ተከተሉ ይቀርባል::

የጥናቱ ወጪት ተንተና

በመለጀችና በትምህርት በታ መከከል ያለውን ማንኛነት በተመለከት ለመምህራና በራሳቸው በመለጀች ያለውን አምንታዊ/አለታዊ ማምት

ለመለከት በእኔደ በከላ ከመምህራንና ከወሳኝና ዓገኔናት፣ በሌላ በከላ ደግሞ በትምህርት በት ከወሳኝና ተሳተሪ እንዲር ለማየት የተዋካረ በሆነም በመጠረቻ የአገልግሎት ተመዝግበው በመጀመሪያ ተቋል መረጃውን ነው ለመተኩተኩ የተዋካረው::

መንጠረቻ 2: ለለወሳኝና መምህራን ዓገኔናትና ለለወሳኝና የትምህርት በት ተሳተሪ የወሳኝና የመምህራ ግምት (views) አጠቃላይ ዘክና

ወሳኝና n = 211		መምህራን n = 211		t - test
\bar{x}	sd	\bar{x}	sd	
92.635	7.712	92.251	7.868	-0.506*

*P >0.05 df = 420

መንጠረቻ 2 እንደሚያሳያው የወሳኝና አማካይ ወጪት 92.635 ስ.ሆን፣ የመምህራን 92.251 ነው:: በሁሉቱ ወጪቶች መከከላ የነፃ ለየኑት የሚታይ አይመለፈም:: የአየነቱ አለመግለጫው በስታትስቲክስ አለተማማግኘነቱ ተረጋግጣል:: ለምናልነት ስህተት 5% በመተው በተጨረው ለሌላ በአጠቃላይ ዘክና በወሳኝና በመመምህራን መከከላ ለለወ ዓገኔናትና ወሳኝና በትምህርት በት ለለማጥረቻው ተሳተሪ፣ በመምህራንና በወሳኝና መከከላ የግምት ለየኑት አለመኖር በስታትስቲክስ የነፃ ለየኑት (P>0.05) አለመሆኑን ወንጠረኗ፣ ያሳያል:: በተጨማሪው በወሳኝናው ሆነ በመምህራን መከከላ ያለው የግምት ለየኑት ወጥነት (consistency) ያለው መሆኑን የመድብኛ ለይይት (sd) ወጪቶችናው ያመሳከታል:: የወሳኝና መድብኛ ለይይት 7.712 ስ.ሆን፣ የመምህራን 7.868 ነው:: በሁሉቱ መከከላ ያለው ለየኑት ከግምት የሚገባ ክልመሆኑ በተጨማሪ ተጠቃቀምና ለእያንዳንዱ ተያቄ የሰጠት ምሳሽ እንደኅው ካለፈኅው ወጥነት ያለው መሆኑን ለመገኘበበ ይችላል::

በመንጠረቻ 2 የቀረበው መረጃ አጠቃላይ ዘክና ያሳያው ወጪት ተናጠላዊ በሆነ ተንተና ሲታይ ተመሳሳይ ወጪት ለለማሳየት አለማሳየቱም ለማየት ተዋካሻል:: በመንጠረቻ 3 እንደተመለከተው የወሳኝና አማካይ ወጪት 45.199 ስ.ሆን፣ የመምህራን 45.730 ነው:: ለየኑትናው ከግምት የሚገባ አይደለም:: የስታትስቲክስ ወጪቱም ይህንኑ ይረጋግጣል::

ውንጠረዥ 3: በመልኩና በመምህራን መከከላ ስለሚኖር ግንኝነት የመልኩና የመምህራን ግምት ነገሸ

መልኩ		መምህራን		t - test
n = 211	n = 211	̄x	sd	
45.199	4.413	45.730	4.364	1.242*
*P > 0.05	df = 420			

በመልኩና በመምህራን መከከላ ስለሚኖር ግንኝነት፣ በመልኩና በመምህራን መከከላ የግምት ተባምድ መጥሩንና ይህም በስታትስቲክስ አስተማማኝ ($P > 0.05$) አለመሆኑን ውንጠረዥ 3 ያሟችል፡፡ የመደበኛ ለይሱ ወጪታቸውም ይህን የሚያጠናከው ይመሰሳል፡፡ የመልኩ መደበኛ ለይሱ ወጪታቸውም 4.413 ሲሆን፡ የመምህራን 4.364 ነው፡፡ ይህም በሁሉቱ መከከላ ከግምት የሚገባ ለየኔት አለመጥሩን ከሚሰጥቷል በተጨማሪ የውጭታቸው፣ በቅተኛነትም የተጠቀምቸን የአመለሰለ ወጥነት (consistency) የመለከታል፡፡

በመጠረቀ የተገኘው ገዢ (qualitative) መረጃ ገን ይህን ወጪት አይደግኞልውም፡፡ ወጪታቸው ከመምህራን ይር የመመከከር ለምድ እንዲረዳገቸውና ስለልፋሽታቸው የተሞህርት ይከመተዋ ሆነ የተለያ ቅዱያ ማሳየት ለመመከከር ወደተሞህርት በት በማጠናበት ገዢ እምበታቸው መሆናቸውን በርካታ መምህራን ይሰማማለ፡፡ በማንኛነቱ አስፈላጊነት ላይ ገን መምህራናው ሆነ ወጪታቸው ቅተሎ ከተጠቀሰት ነጥቦች እንዲር የጋራ ለምምነት እንዳለቸው ከሁሉቱም የተገኘት ምሳሽ ያረጋግጣል፡፡ እንዲከበለቸው ከተሰጠት ምሳሽ የሚከተለት ይገኘባቸል፡፡

- ለተሞህርት ተረት የመልኩና፡ የመምህራንና የመንግሥት የተቀናጅ ሥር ያስፈልጋል፡
- ወጪታቸው መምህራን በተመሰነ ገዢ እየተገኘና መመከከር አለባቸው፡
- ወጪታቸውን መምህራንን የሚያቀራርብ በፊ መቀየት አለበት፡
- በተለያው ተማሪዎቹቸው በተሞህርታቸው ይከመተ ወይም የተለያ ቅዱያ ለታቸው መሆናቸው መምህራን ለይዘንም ወጪታቸውን ማማከር አለባቸው፡
- ወጪታቸው መምህራን በየጊዜው በፊ መቀየት የሚገኘበት መንገድ መመቻቸት አለበት፡

- ተማሪዎች በትምህርት ያከመት ወይም የተለየ ብሔራዊ ሪፐብሊክ ስያጭ የደህንና መልዕስና መምህራን በማንኛውም ገዢ እያተገናኝ ለለተማሪዎች ተምህርት መዝኑና ያካማ ገኩታ በመከከሩ ጥሩ ነው;
- መልዕስና መምህራንና ተማሪዎች በአንድ ገዢ ተግናኝተው የሚመከከሩበት ለምድር ቤመጣ ጥሩ ነው;
- መልዕስ ለለፈልግቶችው ለየ ለየ ቅጂዎች ከመምህራን ይር ቤመከከሩ እስፈላጊውን እንጂ ለማድረግ ያስተካታዋል;

በትምህርት በት የወሰድና ተሳትሪ በተመለከተ በወሰድና በመምህራን መከከል ያለው የግምት ገጽጽርም እንዲሁ ሲሆን ተለዋጭ ተያይዞ:: ወጪቱ የንብረት በመንጠረዥ 2 እና 3 ከተገኘው ይር ተደርጋፊነት አካባቢዎ:: መንጠረዥ 4 እንደሚያሳያው የወሰድና አማካይ ወጪቱ 47.436 ሰጥቶ:: የመምህራን ደግሞ 46.521 ነው:: በሁለቱ መከከል ለየነት ያለ ይመለሳል:: ይህም ለየነት በስታትስቲክስ ተረጋግጧል::

መንጠረዥ 4: በትምህርት በት የወሰድና ተሳትሪ በተመለከተ የወሰድና የመምህራን የግምት ገጽጽር

መልዕስ	መምህራን		t - test
	n = 211	n = 211	
\bar{x}	sd	\bar{x}	sd
47.436	4.381	46.584	4.537

*P < 0.05 df = 420

በመንጠረዥ 4 የሁለቱን አማካይ ወጪቶች (47.436 እና 46.584) መካከል ለማድረግ ለመረዳት እንደሚቻሉው በትምህርት በት የወሰድና ተሳትሪ ከመምህራን ያለው በረማናው በወሰድና ያጋፍ ያለው ይመለሳል:: መምህራን የንብረት የወሰድና ያህል መዝኑና ያጋፍ የወጪቱ አይመለሳም:: ከነላቀ (qualitative) መረጃ የተገኘው ወጪቱ የንብረት የዘመና ተቋራኑ ነው:: በትምህርት በት የወሰድና ተሳትሪ በተመለከተ ወሰድና መምህራን በእስፈላጊነቱ አማካተለት ነጥቦች እንዲያስተካክል::

.. የተማሪዎችን የዶላተለን ቅጂዎች ለመፈጸም የወሰድና ተሳትሪ የወሰድና ተሳትሪ በግም ያስፈልጋል::

- ተማሪዎች ወለደ አምስት ሰባለ ወለደቻቸውን በመፈጸሱት ወለደ
የልሁኑ ሰዋቻን የመግለጫ ይህን ቅዱር ለመፈጸሱት የወለደቻቸው
የተሞህርበት በታ ተሳተሪ ወሰኝ ነው፡፡
ወለደቻቸው ትምህርበት በቶች እናና ጉንት ሆኖም ካልዋሩ የመማገር
ማስተማሩ ፖራቅ በማማገኘ ነው የሚከሂድው፡፡
ወለደቻቸው ለቻቸውን በተሞህርበት በታ የመገብጥና ባይዙ
እንዳለባቸው የሚደናገግ ደንብ መውጥት አለበት፡፡
ወለደቻቸው ተጠርተው ሰይሁን፣ ለማቸው አለበው ወደ ትምህርበት በታ
የመምጣትና ለቻቸውን የመገብጥና የመከታተሉ ባይዙ
አለባቸው፡፡
ወለደቻቸው ከተሞህርበት በቶች ይር እያተመካከሩ በተለያየ ለራዎች
(ለምማለ ወንበር በመጠገና፣ አጥር በማጠር፣ ተጨማሪ የመማገያ
ከፍለዎችን በመስራት/በመጠገና ወዘተ.) መማተና አለባቸው፡፡

- ከልደኛ እድሜ ወር የተማጥመ ትምህርት ይሰጥ;
 - የሚመጠው ትምህርት በጣም ካሳኝ በመሆኑ ተማሪዎች ከወልደኛቶች መረጃው ለመረዳት አይችሉም;
 - ከማንኛውም ሂይማኖት ነገ የሆነ የግብረቤት ትምህርት እንደ እንደ የተምህርት ዓይነት መሰጠት አለበት;
 - ማረጋገጫው ፌ.ቁል የሚጠይቀ ተማሪዎች መታመማቸው ማረጋገጫው ለላማቸው እኩል በታ እያዋለ የቻው;
 - በከማራቱ ስብሰባና በፈለጋቸው ደርጅቶች ለመስማት ምክንያት በተምህርት ለራ አዘዴትናው የሚጠገኘ መምህራን አለ;
 - የመምህራን ምክንያት በየዘመኑ ተማሪዎች አነጻ ወጪ እያጣ ነው;
 - ተማሪዎች በተምህርት አቅባቢቶችውም ሆነ በዕላማቸው በዝ ተማሪዎች እሉበቸው;

ከናይሸ ንጥረቃ መረዳት እንደማቋልው መምህራርናም ሆነ ወደዚቷ ላሳቻው ከሚያደርጉትው ይለዋ እንዲደረገባቸው የሚፈልጉትው ጉዳዮች በልማ ያላቸው ይመስላል፡፡ በተለያዩ ወደዚቷ እበደ (1997) እንደማየሰረዙትም፣ ልማቻውን ወደተምህርት በተ ሲልከ ከበዚ መቋቻቸው ቅልጋት ዝርዝር በመሆኑ አስተያየታቸው በዚም የሚያደጋቸው አይሁም፡፡

ከኋይ ከውንጻረኝ 2 እስከ ማንጻረኝ 4 ለተገኘው ተቁል ወጪት በመጠደቀ የተከተቱት የግምት መለከታ ጥያቄዎች በተናጠል የረማኬው የሆነ አለታዊ ወይም አምንታዊ ታክሳኖ እንዳለታውና እንዳለለታው በገርግር ማየቱ አሰራገን ስላማሁን፣ ክዘህ ቅጥሎ ደግሞ በእያንዳንዱ ጥያቄ ላይ ተንተና ያደረጋል::

በውንጻረኝ 3 እንደተመለከተው በመፈፀም በመምህራን መከከል ስላማዊ ማንኛነት በመምህራን በመፈፀም መከከል ያለው የግምት ለየነት በስታትስቲክስ (P>0.05) የባለ አይደለም:: ነገር ውን ይህን ተካምና ለመለከት የቀረበት 15 ጥያቄዎች ለመጠቱ እኩል አምንታዊ አስተዋጽኦ እንዳለለታው ወንጻረኝ 5 ያሳያል::

ወንጻረኝ 5: በመፈፀም በመምህራን መከከል ስላማዊ ማንኛነት የመፈፀም ወጪት ጥያቄ በጥያቄ ንጽና

ጥያቄዎች	መፈፀም		መምህራን		t - test
	n = 211	—x	n = 211	—x	
	sd	sd	sd	sd	
በዚ መፈፀም የመምህር ስራ አውቀት ማስተካለበ እንዲሁን አድርጋው ያቋጥሩለ::	3.223	0.835	3.313	0.855	1.09**
መምህራን ስላማዊነትም እንደታው ተማሪዎች በዚ አውቀት በይኖራቸው ያመረጋገል::	3.720	0.554	3.687	0.586	-0.608**
መፈፀም ላይታውን ከሚያስተምሩ መምህራን ይር ለመዋያት እኩል፤ አስቀጽመው ቅጂው ላይ ይገባለ::	3.137	0.831	3.161	0.863	0.287**
መፈፀም ላይታውን የሚያስተምሩ መምህራንን እንዲያውቃቸው ያስፈልጋል::	3.341	0.723	3.479	0.664	2.035*
ተማሪዎች ከተ/በት ወጪ የሚያጠኞቸውን ትግራቸ በተመለከተ መፈፀም ላይታውን የሚከፍል የመምህራን የሆነ ደርጋ አይደለም	3.081	0.899	3.100	0.853	0.222**
መፈፀም የተ/በት በር አልፏው ወጪ ማለ ባይ በር ለመምህራን ጥሩ ከዚ	3.540	0.670	3.465	0.664	-1.168**
ርሳ መምህራን በተታቸው ሁሉ የዚ ተማሪዎችን መፈፀም እንዲያውቃው ያስፈልጋል	2.972	0.823	2.981	0.900	0.113**
መፈፀም በተ/በትና አብረዋው የሚኖሩ መምህራንን በጥሩም አይን የማቅረብ እንዲያውቃው ያደረግ ይገባለ::	3.299	0.757	3.147	0.678	-2.169*
መፈፀም ላይታውን በጥምህርት ላይ እንዲሁ እንዲጠቃቸው ተብቻ የተ/በትና ቅን በጥቻቸው ይመራል::	3.137	0.772	3.043	0.739	-1.289**
መፈፀም ወጪ ተ/በት ለመጠኑ ከዚታው ያለ ይህል እንዲመማቸው መምህራን እኩል፤ ሁኔታውን ማመቻቸ አለባቸው	3.094	0.775	3.057	0.785	-0.499**
ወላ ተተማሪዎችን በተመለከተ ከመምህራን ይር የሚያደርጋት መመከከል ምንጻላው በሆነ ተመለከተ ወጪ መከይድ የለበትም	2.810	0.901	2.706	0.946	-1.160**
መምህራን ተማሪዎችን ወጪው በሚታመሙበት ገዢ ከበታቸው ይረዳ ሂደው በጠራቸው፤ የመፈፀም የተ/በት የቅር ይመጣል	3.251	0.761	3.111	0.775	-3.233*
አይታው በተ/በት ወሰጥ ትግር ከአጠማቸው በስተቀር መፈፀም እንደታቸው በመምህራን ይር እንዲገኘ አያዘልልማም	3.284	0.720	3.194	0.721	-1.284**
ተማሪዎች በተ/በት ወሰጥ ለየል ከዚ ትግር በጥቻቸው ከዚታው ይረዳ ሂደው ለመጠኑ ትግራቸ በሆነ መሆኑ እንዲቸው	3.038	0.742	2.839	0.776	-2.692*
መፈፀም ላይታው ላይ ስላማዊነት ከዚ ትግር ከመምህራን በታቸው ይረዳ በመሆኑ ከመምህራን ይር መመከከል አለባቸው	2.507	0.891	2.341	0.866	-1.939**

* P<0.05 **P>0.05 df = 420

Առավել սրբ 7±13±23±27 դ.թ սարքավոր ստուգն տեսակները սպառավագ համար կազմում էին ($P<0.05$) բոլոր արևոտ տարրերը սպառավագ համար կազմում էին ($P>0.05$) համար առաջնական տարրերը 5 քառորդները::

በተምህርት በት የወገኩን ተሳተሪ በተመለከተው በቀረብ ነት 15 ትያቄዎች እና የወገኩና የመምህራን ማምት ጥያቄ በጥያቄ ተነግሏል፡፡ በዚጊጠና ክፍል እና የተመለከተው በብዝዎች ጥያቄዎች እና ወገኩና መምህራን ተመሳሳይ ማምት ሲኖሩትው በ5 ትያቄዎች (1፣ 3፣ 6፣ 17፣ 30) እና ዘን ባለ (P<0.05) የማምት ልዩን አለታው፡፡ በዘሱ ጥያቄዎች መሠረት ይግሞ በተምህርት በት የወገኩ ተማተሪ በአብዛኛው በመምህራን ይጋፍ ሲኖሩት፡፡ በወገኩ ዘን ይጋፍ ያለው እና መስፈርም፡፡

**መንጠረዥ 6: በትምህርት ቤት የወዳጅቶን ተሳትሪ በተመለከት የመምህራንና
የወዳጅቶ ግምት ጥያቄ በጥያቄ ንጽእር**

ጥያቄዎች	ወዳጅቶ n = 211		መምህራን n = 211		t - test
	\bar{x}	sd	\bar{x}	sd	
ወዳጅቶ ቤት/ቤቶችን በመሸፍው እንዲያገቡ መበረታታት	3.555	0.640	3.720	0.519	2.924*
ስላልጀታው የትምህርት ሁኔታ የፋተኛ ወረቀቶችውን ቦግቶት ማውቅ ስለማቅረብ ወዳጅቶ ለዘሮ በለው ወደ ት/ቤት መሆኑ የለባቸውም	3.246	0.820	3.450	0.763	2.643*
ወዳጅቶ ቤት/ቤቱ ህብ በማሰዋዎ ሥራ ሌማተኞች ይገባል	2.827	0.827	3.175	0.751	3.944*
በአጠቃላይ አነጋገር ላይቻቸው የተሟል የትምህርት ተማሳሪ አንድ የሂሳቸው መሠረት አንዳለበትው በዘዴ ወዳጅቶ ዘንብበ የአጠቃላይ ለማለት ይችላል::	1.981	0.822	2.123	0.902	1.692**
በአጠቃላይ አነጋገር የወዳጅቶ ወደ ትምህርት ቤት መመሪያ ክፍያ የመሸፍና	3.640	0.555	3.602	0.563	0.697**
ወዳጅቶ ላይቻቸው ወደ ቤት/ቤት ሌማጠና ከት/ቤት ሲመው- የተፈራሽና አገልግሎት መሰጣት አለባቸው- መምህራን የተማረዥቶችውን ቅጂዬችና ተለዋዋዎች	2.782	1.046	2.886	0.939	1.077**
በተልዕኮት አጥቃትው ካመዳቸቸው ዝር በመከናዣ ጥሩ ነው	3.578	1.095	3.602	0.649	0.366**
ወዳጅቶ ቤት/ቤት መሰተ በሚከሂድው የጥና ሥራ ሌማተኞች የግብር	3.085	0.732	3.261	0.692	2.528*
በዚ መሰተ የልጀታውን ትምህርት እንዲሁ ማገኘ አንዳለበትው ቤት/ቤቶች ለመዳደር ቤቱ ዘንብበ በግብር አለባቸው-	3.526	0.671	3.441	0.669	-1.308**
ወዳጅቶ ቤት/ቤት እኩል እውቀት ሥራ ሌዴ መሠረት በመሰጠ ትና በማሻሻል መሠረተ አለባቸው-	2.886	0.865	2.773	0.837	-1.372**
ወዳጅቶ ቤት/ቤት መሰተ ለመሆኑ ማስተማና ሂደት ይጋፍ የሚመጥ ሥራ ሌዴ ይመረጥል::	3.171	0.683	3.104	0.749	-0.951**
ርክቡ መምህራን የወዳጅቶን ካሬድ እውቀትና ላምድ ከመጠቀም ወደ እኩል ማለት የለባቸውም	3.123	0.733	3.152	0.687	0.411**
ስለተማረዥ ቅጂዬችና ትምህርት መለመና ተሳፊነት መሰከም የሰነድው መምህራን ይችው-	1.957	0.917	1.953	0.861	-0.055**
ት/ቤቶች ለተማረዥ የሚመጠትን ትምህርት በተመለከት የወዳጅቶን ስምምነት መግኘት አለባቸው-	2.455	0.957	2.370	0.831	-0.977**
ተማረዥ ቤት/ቤት መሰተ ለማይከናዣ የተጋኝና ትምህርት ወዳጅቶ ያጋኙ መሰጠት አለባቸው-	3.341	0.715	3.119	0.690	-3.255*

* P<0.05 ** P>0.05 df = 420

በሌላ በከላል ደግሞ በትምህርት ቤት የወዳጅቶን ተማትና በተመለከት
በወዳጅቶና በመምህራን መከናዣ የግምት ተሄምና በተመዘገበበቸው ጥያቄዎች
የተገኘት እማካይ ወጪቶች በጣም ነቅተኛ ሆነው መግኘታቸው በመንጠረዥ 4
የተገኘውን ወጪት የሚያጠናኝት ይመለሳል:: ጥያቄ 9፣ 14፣ 19፣ 25፣ እና
28 ለአጠቃላይ ይመለሳል:: በኢትዮ ጥያቄዎች ባንድ ለየነት አንዳለ ሆኖ፣
ለመዳቸቸው ሆኖ ለመምህራን የተመዘገበት እማካይ ወጪቶች ካለሙት ዝር
ቢሮዎች ባንድ ወጪት ለማይከናዣ የተጋኝና
ትምህርት ወዳጅቶ ያጋኙ መሰጠት አለባቸው-

ՄՆ ԿԱՏՄԱԴՈՒԹՅՈՒՆ ԴՔՔՄԴ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌԱՋՎԱԾԼՈՒ ՈՒՄԱՍԵՆ ՈՒ
ՔՎԱՂԵՐ ԿԱՐԵՎՈ ՈՎԱՐԵՐ ՈՎԱՂԵՐԻ ՄՆ ՈՄԳՄԱՆ ՈՒ ՃԱԳ
ԲԴՈՒԹՅՈՒՆ ՀԵՅՄՈՂԱԾՈՒՅՈՒՆ:

俄羅斯文

በመግቢያው ላይ ለመተቀበ እንደተዋናው የዘሮ ተናት ይለማ በወላጅች
በተምህርት ቤት መከከል ያለውን የገኘነት መመርመር ነው:: ይህን
በተመለከተ የተሰጠበት መረጃዎች ከተለያየ አቅጣጫ ተተክተኑው የተለያየ
ወጪቸውን አሳይቷዋል:: አሳቀድዋ በተቀል በተደረገው ተንተና ለለወላጅችና
መምህራን የገኘነትና ለለወላጅች የተምህርት ቤት ተማትና የወላጅችና
የመምህራን የገኘነት በስታትስቲክስ የገና ለየነት ($P>0.05$) አሳይዋል:: ወላጅችና
መምህራን በጋራ እንዳዋሩና በተምህርት ቤት የወላጅች ተማትና እንዳኖር
ሁለቱም ፍለጻት እንዳለቸው ወጪቱ አረጋግጣል:: በተናጠልም ስታይ
ለወላጅችና በመምህራን መከከል ለለማኖር የገኘነት በወላጅችና በመምህራን
መከከል የገኘነት ለየነቱ በስታትስቲክስ የገና አለመሆኑ ($P>0.05$)
ተረጋግጣል:: በሌላ በከል የገኘነቱ ተማሳረዋ ይጋፍ አሳይቷው:: በገዛው
መረጃ በተገኘው ወጪት ወላጅች ከመምህራን ዝር አብረው እየሰና
ለለመሆናቸው የመመምህራንን ማረጋገጫ አሳይቷው:: እነዚ የመሥራት
ፍጠነቱ የገኘ ፕሮቴሰክና ይሰተር (1997) እንዳሆነ የሰራተኞች ከጋራ የገኘ የመሆኑ
ማይሆን እያቀርም:: በገዛው መረጃው የተገኘው ወጪት እንዳሆነ የመሆኑው
ለወላጅችና በመምህራን የገኘነት አስፈላጊነት ተሸቃ ሁለቱም የጋራ ለምጥነት
አሳይቸው:: ይህም ከፏይሰለማሽና ይሰተር (1997) ተናት ዝር ተደርጋልነት
አለው:: በዚህና የወላጅችና የመምህራን የገኘነት አስፈላጊነት እያደን
መምጣቸን ተናቱ አረጋግጣል::

የመምህራንና የወለድችን ባንክናት በተመለከት የህ-ለቱን ባንክ ለመለከት ከቀረበዎት ተያወች አንጻር ሁኔታው በገርግኩር ሲታይ የተገኘው ወጪዎት በጥቅል ከተገኘው ወጪዎት ይር መል በመል ተመሳሳይ አሳላያም:: ለዘመኑ ተብሎው በቀረበዎት ተያወች ላይ የወለድችና የመምህራን ባንክ በከፈል ስምምነትን ለያሳይ:: በከፈል የን ለፍትና አመለካቸል:: ለረሱም በፖ.ሪ.ዳ.ና ፖ.ሪ.ዳ.ስ (1986) ተናት እንደተረጋገጠው:: ወጪው ምክንያት የጋራ ጉባኤ እስመኖር ለሚገኘ ይችላል::

ՈՒՄՍԱԿՆ ՈՒ Ք ՔՈՂՔԻՆ ՏՄԴԵ ՈՒՄԸԼԻՒ ՊՇ ՔԴՂԽ ՓՈՒՄ
ՈՒՓԸ ՖՀԴԳՎԸ ՔՄԸՄԱՀՆ ՔՈՂՔԻՆ ՊՇԴԿՆ ՈՒՄԸԼԻՒ ԻԴՂԽ

፳፻፭ የተለያ ነው:: በትምህር ቤት የወዳጅና ተማሪው በራሱቸው በወዳጅና የተሳለ ማጭት ሰያዳይ በመምህራን ግን ብቃትና ማጭት ነው ያለው:: መነፋቱም በ፩፻፮፯ (1995) ከተወቀዏው የዋረን (1988) ከብላስና ድረሰ በብሉ (1997) ተናቶች ዝር ይደግኝል:: በተለያው መምህራን በትምህር ቤት የወዳጅና ተማሪው የተሳለ ወጪት ያመጣል በለው ለለማያዣኑ ከማንኛውም መለጀ ማልቂ ገበት ነገ ሆኖው መሥራትን የሚመርመ ለለመሆናቸው በነፋሱ ተናቶች ተረጋግጧል:: በዘመና የናት መምህራን ለወዳጅና ተማሪው ከፍተኛ ማጭት ያለመሰጠታቸው መከንያት ከዘመና የተለያ ለይሁን ይቻላል:: ጥያቄ በተያቀ ከተደረገው ተንተና የተገኘው ወጪት ይግሞ በትምህር ቤት የወዳጅና ተማሪው በተመለከተ የራሱቸው የወዳጅና ማጭትም በሆነ በብላጥያቸው በማጣ ብቃትና ሆኖው ነው የተገኘው:: በብላስና ድረሰ በብሉ አለመተማሙን ለሆነ ይቻላል:: መለጀ ከመምህራን እንዲር ሲታይ ለራሱቸው ያነስ ማጭት ለኖራቸው ለለማቸል በትምህር ቤት ወጪት ያለው ተማሪው ለኖራቸው እንዲማቸል ለይቀበለ ይቻላል::

ማጠቃለያ

በወዳጅና በትምህር ቤቶች መከከል ያለውን ብቃትና መመርመር የናት እበዳ ዓለማ ለለመሆኑ ቁደም ሲል ተጠቃል:: ለዘመና ዓለማ ከግብ መድረሰ በበህናር ከተማ 12 እንዲያ ይረዳ ተምህር ቤቶች የሚያስተምሩ 211 መምህራንና በነፋሱ ተምህር ቤቶች የምትማር/የሚመር እንዲ ለሆነ ይገባው በ17፣ ቀበሌዎች ንዑስ የሆኑ 211 መምህር ያልሆነ መለጀ ቤተመጀት ተመርጓዬል:: እነዚህ ተጠቃቸው የሞላት መጠቃና ገዢው መረጃ የሆነ መጠቃና አስተካክል::

በመረጃው ተንተና መዋረትም እስቀልው ለለወዳጅና ለለመምህራን ብቃትና ሆኖው ለለወዳጅና የተምህር ቤት ተማሪው የወዳጅና የመምህራን ማጭት በተቋል በስተትስተከለ ባለ ለፍንት አገልግሎ :: በተናጠል ተንተናም በወዳጅና በመምህራን መከከል ለለማቅር ብቃትና የህልቱ ማጭት ከመጀመርዎ የተለያ እልሆነም:: ሁሉቱም ለግንኙነታቸው እወንታዊ ማጭት እንዲያቸው የተገኘው ወጪት አመሳካቸል:: ሆኖም ይህን ወጪት ገዢው መረጃው በተመለከት መልከም በሆነ ይጋፍ እልሰጣውም:: ወለጀ ከመምህራን ዝር እብር ለመሥራት እምበትና መሆናቸውን መምህራኑ እረጋግጧዬል:: ከተማበቃናት ወጪ ማን የወዳጅና የመምህራን ብቃትና አስፈላጊ ለለመሆኑ ሁሉቱም የሚጠቃቸው ነጥበት ተመዝግበዋል::

በትምህርት በት የወገኝችን ተማሪው በተመለከት ዓን በወገኝችና በመምህራን
መከከል በስታትስቲክስ ባን የሚሞት ለፍንት ቅድመና:: በትምህርት በት
የወገኝች ተማሪው በመምህራን ድጋፍ ስያሜ የወገኝች ዓን አለው:: ተያቄ
በጥናቁ ከተደረገው ታንተና ለመረዳት እንዲታዥለው አዎንታዊ የሚመለው
የወገኝች ባግኩም በሆነ በብዕ ጥያቄዎች ነቀተና ወጪት የተመዘገበበት
ሰላምና መልሱ በመልሱ ድጋፍ አሳቶው ለማለት አይቻልም:: ስሁም ባን ሲ
መተ ወጪ ነባበ አገል ለ ወተማል መተምጣማሽ ለመስት ቅድመና::

በአጠቃላይ የወገኝችና የትምህርት በጥቃት ዓንኩነት በፍጥነት ይረዳ
በአጠቃላይ አዎንታዊ በተግባር ዓን አሉታዊ መሆኑን ተኋቱ አማካይና::
ሰላም በፍጥነት በጥቃት የተመለከተን ዓንኩነት ወደተግባር ማሽንጂ እንዲታል
ከዚህ ቅጥሎ ያለት አስተያየቶች ቅድመና::

- በብዕ አገል እንደማግታው የወገኝችና የመምህራን የጋራ ማህበር
ማቅረብ ዓንኩነቱን ለማጠናከር እንደ መንገድ ለሆነ ይችላ::
- መምህራን ለሌተማረዥችቸው የትምህርት በት ወላው ለመጀመሪያ
ሬፖርት የሚያጽኑዋውና በዚት አካባቢዎ ለቻቻቸውን
በትምህርታቸው እንደት ማገኘ እንዲለባቸው የሚጠቀማቸው በሆነ
የሁለተምና ዓንኩነት ተንካሬ ይሆና::
- ወገኝችና መምህራን በቅመቱ መሸመራየ የትምህርቱን ዓለማ ከግብ
ለማድረሰ በጋራ የሚያቀዙበትና በቅመቱ መጨረሻ የቅመቱን
ትምህርት በጋራ የሚገመማሙት መንገድ በመጀመሪያ በወገኝችና
በትምህርት በጥቃት መከከል ወጪታማ ዓንኩነት መመሥራት
ይችላ::
- በትምህርት በት ለማግደገው የእለት ተእለት የመማር ማስተማር
ከንዱን የወገኝች ድርሻ በወላ ተለይቶ በታወቁ፣ የወገኝች
ትምህርት በትን የሚገባና የሚገልበት ፍላጊት ይጨምራል::
- በቴምህርቴ በቴ በወላ ተብሎ ተሰጠው አስወላጊው በተመለከት
በወውጥና በን ተ ላብ በተመለከት ወጪዎች የመምህራት
አዎንታዊ ማቅረብ ለሰነድ ቅድመና:: ባን ሲ ለማለት ማስተ
በኩል ባን ለሰነድ ተመለከት፣ ለ ለማለት ማስተ
በኩል ባን ለሰነድ ተመለከት፣ ለ ለማለት ማስተ::

ወጪዎች

ቴምህርቴ ማረጋገጫ ሲ:: (1994):: ባቴምህርቴ አመራር አገል ተ፡ ማህበተሰብ ተሳታፊ
ግዢዢ ተስ መመሪያ:: እ ላይ አበበ፣ ተመማማቸ::

- Aggarwal, J.C. (1981). *Theory and Principles of Education: Philosophical and Sociological Bases of Education*. Dehhi: Vikas Publishing House Put Ltd.
- Berres, Michaels S. (1996). *All Children, All Schools*. in Michael S. Berres et.al. (eds.). *Creating Tomorrow's Schools Today: Stores of inclusion change and Renewal*. Mew York: Teachers College Columbia University.
- Blase, Jo and Joseph Blase. (1997). *The Fire is Back: Principles Sharing School Governance*. California: Crown Press.
- Brooksband, Kenneth and Keith Anderson (eds).. (1989). *Educational Administration*. London: Longman UK Limited.
- Clark, Leonard H. and Irhing S. Starr. (1986). *Secondary and Middle School Teaching Methods*. New York: Macmillan Publishing Company.
- Click, Phyllies. (1981). *Administration of Schools for Young Children*. New York: Oelmar Publishers Inc.
- Crozier, Gill. (1996) *Black Parents and School Relationships: a Case Study*. **Educational Review**. 48/3: 253 - 267.
- Eby, Judy W. (1997). *Reflective Planning, Teaching, and Evaluation for the Elementary School*. London: Printice - Hall, Inc.
- Farrant, J.S. (1980). *Principles and Practice of Education*. London: Longman.
- Good, Thomas L. and Jere E. Brophy. (1997). *Looking in Classrooms*. New York: Longman.
- Habtamu Wondimu. (2001). *Ethiopia's Educational Policy Reform and the Trends on Human Resource Development*. **Ethiopian Journal of Development Research**. 23/1:1-35.
- Jarolimek, John and Clifferd D.Foster, SR. (1997). *Teaching and Learning in the Elementary School*. United States of America: Printice Hall, Inc.
- Johnson, Karen E. (1995) *Understanding Communication in Second Language Classrooms*. New York: Cambridge University Press.
- Jowett, Sandra and Mary Baginsky. (1988). *Parents and Education: a Survey of their Involvement and Discussion of Some Issues*. **Educational Research**. 30/1:36-45.

- McCombs, Barbara L. and Josue Whisler. (1997). *The Learner - Centered Classroom and School: Strategies for Increasing Student Motivation and Achievement.* Sanfrancisco: Jossey - Bass Publishers.
- MOE. (1997). **Educational Journal.** Addis Ababa: Public Relations Services.
- Olelbo, Jolham Ombisi and John Cameron. (1986). *Practical Primary School Administration: for Students, Teachers and Schools.* London: Edward.
- Payne, Monica A. and Jennifer O. Hinds. (1986). *Parent - Teacher Relationships: Perspectives from a developing Country.* **Educational Research.** 28/2:117 - 125.
- Polloway, Edward A. and James R. Patton. (1997). *Strategies for Teaching Learners With Special Needs.* Tokyo: Prentice Hall, Inc.
- Pumfrey, Peter D. (1986). *Paired Reading: Promise and Pitfalls.* **Educational Research.** 28/2: 89-93.
- TGE. (1994_a). **Education and Training Policy.** Addis Ababa: EMPDA.
- _____ (1994_b). **Educational Sector Strategy.** Addis Ababa: EMPDA.
- Thomas, Gary□(1987) *Extra People in Primary Classroom.* **Educational Research.** 29/3: 173-181.
- Tizard, J., Schofield, W.N. and Hewison J. (1982). *Collaboration between Teachers and parents in Assisting Children's Reading.* **British Journal of Educational Psychology.** 52:1-15.
- White, Kar R., Matthew J. Taylor, and Vanessa D. Moss. (1992). *Does Research Support Claines the Benefits of Involving Parents in Early Intervention Programs?* 62/1: 91-125